

Úřady práce prověřily 5 377 firem

Během 1. pololetí 2005 provedly úřady práce (ÚP) celkem 5 377 kontrol. Kontroloři uložili 1 012 pokut v celkové výši 22 659 700 Kč. Z celkového počtu kontrol nezjistily úřady práce ve 2 092 případech žádné závady. Z výsledků kontrol vyplynulo, že zaměstnavatelé nejčastěji porušují zákoník práce, zákon o mzdě a zákon o zaměstnanosti.

Do provádění kontrol se velmi pozitivně promítl nový zákon o zaměstnanosti, který jejich provádění zefektivnil. **Jména zaměstnavatelů není možné v souvislosti s povinností mlčenlivosti vyplývající ze zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, zveřejnit.**

Dodržování pracovněprávních předpisů patří mezi základní povinnosti zaměstnavatele. Ne všichni se tím však řídí. Kontrola dodržování těchto předpisů je nezbytnou součástí činnosti úřadů práce. Od 1. října 2004 se ÚP práce řídí ust. § 8 odst. 1 písm. l) a ust. § 126 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Dodržování pracovněprávních předpisů kontrolují úřady práce pravidelně, a to na základě plánu kontrolní činnosti a také na základě podnětů občanů. Podle současné právní úpravy může úřad práce uložit pokutu za porušení pracovněprávních předpisů až do výše 2 milionů korun.

Od ledna do června 2005 porušovali zaměstnavatelé nejčastěji zákoník práce. Kontroloři zjistili celkem 6 504 porušení tohoto právního předpisu. Toto číslo zahrnuje porušení jednotlivých ustanovení zákoníku práce, jejichž výskyt činil více než 100 případů.

V 1 969 případech nepřidělovali zaměstnavatelé svým zaměstnancům práci podle pracovní smlouvy, nevypláceli mzdu za vykonanou práci nebo nedodržovali ostatní pracovní podmínky na základě kolektivní nebo pracovní smlouvy. V 834 případech nevyplatili zaměstnavatelé při rozvázání pracovního poměru odstupné ve stanovené výši nebo dokonce neposkytli odstupné vůbec. Mezi závažná porušení zákoníku práce patří i to, že zaměstnavatelé překročili týdenní či roční limit přesčasové práce.

Při kontrole zjistily úřady práce celkem 2 159 porušení zákona o zaměstnanosti. Zaměstnavatelé nejčastěji porušovali zákon tím, že zaměstnávali cizince bez povolení k zaměstnání nebo povolení k pobytu, neinformovali příslušný úřad práce o tom, že zaměstnávají cizince, u kterého ÚP nevyžaduje povolení k zaměstnání nebo praktikovali tzv. švarc systém.

Pokud jde o dodržování zákona o mzdě, porušili zaměstnavatelé svou povinnost ve 4 109 případech. Zákon nejčastěji obcházel tím, že nedodrželi podmínky pro výpočet průměrného výdělku, nevypláceli mzdu v pracovní době a na pracovišti, nevydávali zaměstnanci písemný doklad s údaji o jednotlivých složkách mzdy nebo nevyhověli žádosti zaměstnance a odmítli mu posílat mzdu na bankovní účet. Častým porušením také byly případy, kdy zaměstnavatelé

nevypláceli stejnou mzdu zaměstnancům, kteří vykonávali stejnou činnost po stejnou dobu.

Přibližně 70 % kontrol provedly úřady práce u menších firem, které zaměstnávají maximálně 25 lidí. Z celkového počtu podniků, kterým kontroloři uložili pokutu, připadá 71 % právě na tyto zaměstnavatele. Průměrná výše sankce v tomto sektoru byla 17 780 Kč. Úřady práce ukládají menším firmám pokuty spíše nižší, protože jsou si vědomy toho, že by vyšší částka mohla být v těchto případech likvidační. Cílem je, aby sankce měly spíše motivační charakter a nepřispěly tak ke zhoršení situace na trhu práce. Navíc malé firmy nemají na rozdíl od větších zaměstnavatelů specializované odborníky, kteří by zabezpečovali personální agendu, dostatek informací a často ani dostatek prostředků k zabezpečení této agendy. Úřady práce se proto prostřednictvím kontrol snaží v první řadě zvýšit právní povědomí drobných podnikatelů.

22 % z celkového počtu kontrolovaných firem připadá na zaměstnavatele s 50 – 250 zaměstnanci. 24 % tvoří z celkového počtu těch, kteří dostali pokutu v průměrné výši 36 880 Kč.

Podniky s **více než 250 zaměstnanci** se na celkovém počtu kontrol podílejí přibližně **4 %**. Z celkového počtu firem, kterým úřady práce uložily pokutu, tvoří **3 %**. Zaměstnavatelé v tomto sektoru zaplatili v průměru 525 310 Kč.

Čtyři procenta kontrolovaných subjektů tvoří **veřejná správa**. Z celkového počtu zaměstnavatelů, které úřady práce pokutovaly, tvoří **2 %** s průměrnou výší sankce 4 284 Kč.

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV, tel.: 221 922 359, e-mail: katerina.berankova@mpsv.cz

Vladimír Hrubý, vedoucí tiskového oddělení, tel.: 221 922 503, e-mail: vladimir.hruby@mpsv.cz

www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí vzniklo v roce 1990. Do jeho kompetence spadá sociální politika (problematika zdravotně postižených, sociální služby, sociální dávky, rodinná politika apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské, apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní legislativa, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovnost žen a mužů, migrace a integrace cizinců, oblast čerpání finanční pomoci z ESF, atd. K 1. lednu 2005 činil počet systemizovaných pracovních míst v celém resortu práce a sociálních věcí 18 194. Mezi organizace, které MPSV metodicky řídí, patří úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Státní úřad inspekce práce, inspektoráty práce, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. MPSV přímo spravuje pět ústavů sociální péče - DÚSP Tloskov, ÚSP Zbůch, ÚSP Brno-Chrlice, ÚSP Brno-Královo Pole a ÚSP Hrabyně. Mezi příspěvkové organizace v resortu patří Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Institut výchovy bezpečnosti práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce.